

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:	10 kor. — fill.	Egy évre:	16 kor. — fill.
Egy évre:	5 —	Fél évre:	8 —
Fél évre:	2 —	Negyed évre:	4 —
Negyed évre:	1 —	Egy óra:	1 — 70 —
Egy óra:	1 —	Egyes szám ára:	4 fillér.

Felelős szerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

TÁVIRATOK.

A képviselőház ülése.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Budapest, január 17.

A képviselőház mai ülése 10 órakor kezdődött. Folytatták a belügyi tárca költségvetésének tárgyalását. A mai ülés első szónoka **Marjaj Péter** volt. A miniszteri nyugdíjak s a főispáni „ingyenélő” állások eltörlését sürgette.

Ivánk a Oszkár a belügyminisztert veszi védelmébe, hogy a Hont-megyei állapotokat megvizsgálhassa.

Konkoly Thege Sándor személyes kérdésben válaszol.

Visontai Soma a közigazgatásról tartott hosszabb beszédet.

Vasuti baleset.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Bécs, jan. 17.

Ma délelőtt a st.-pölleni állomáson egy gőzmozdony, a mely egy tehervonat átvételére volt rendelve, hátulról nekiment az indulásra készen álló személyvonatnak. Öt utas könnyű sérülést szenvedett. A baleset miatt a vonat 46 percnyi késéssel érkezett Bécsbe. A vizsgálatot megindították.

A burok szabadságharcza.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

London, jan. 17.

Fokvárosi jelentések szerint a fokföldi burok nyugoti hadosztályának előőrsé Tulbaghnál Ceres mellett van. A középső hadosztály Beaufort-vest mellett elfogta az angol lovasság egy osztályát. Az afrikanderek közül egyre többen csatlakoznak a burokhoz. Az angol önkéntesek toborzása igen kedvezőtlen eredménnyel jár.

Hamburg, jan. 17.

Fokvárosból jelentik: **Botha Lajos** január 10-én, miután a pretóriamiddelburgi vasutat messze vidéken megrongálta, erős kommandóval Bronkhorstpruiton át Kaalfonteinba vonult, a hol január 12-én a Johannesburgbaivó vasutat rongálta meg. Vitwatersrandban összeköttetésbe lépett Delareyval, a ki maga részéről Gor-

dont Krügersdorpbba kergette. De Vett főhadosztálya Kroonstadot fenyegeti.

China.

A „Debreczen” eredeti távirata.

New York, jan. 17. Colomból jelenti egy távirat: A kormány csapatai szombaton Panamán kívül megtámadták a fölkelőket. Rövid harcra került a dolog, a melyben a felkelők megverettek és súlyos veszteséget szenvedtek. A kormány csapatainak vesztesége jelentéktelen.

New-York, január 17. Pekingből táviratozzák tegnapi kelettel: **Csing** herceg tegnap az ugynevezett szent városba ment, hogy rányomja a császári pecsétet azokra az okiratokra, a melyeket holnap átfognak adni a követeknek. A Berlinből érkezett utasítások következtében a vasut átadása körül folyó tárgyalásokban fordulat állott be.

A román-bolgár keresk. szerződés.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Bukarest, jan. 17.

Mint hogy a december 31-én lejárt román-bolgár itelelges kereskedelmi szerződést meg nem újították, a bolgár árukra az általános vámtarifát alkalmazzák. Más országok áruit, ha Bulgárián át szállítatnak Romániába, származási bizonyítvánnyal kell ellátni. A bolgár alattvalók egyuttal elveszítik az utlevek látiamozaásáért járó díjak alól való mentességet.

Tőzsde.

Budapest, 1901. jan. 17.

Holländer Adolf és Fia debreczeni termény kereskedő cég távirati tudósítása a mai budapesti árákról:

Déli zárlat:

Buza	1901. Áprilisra	7.50	7.51
	1901. Októberre	7.61	7.62
Rozs	1901. Áprilisra	7.33	7.34
Zab	1901. Áprilisra	5.94	5.95
Tengeri	1901. Májusra	4.96	4.98

Amerika 1 1/2 olesobb.
Készáru üzlet bogyadt.

Szervezkedjünk!

jan. 17.

Politikai pártok életében legkényesebb, de egyben a legjelentékenyebb feladatot képez: a helyes szervezkedés.

Hogy egy párt a maga politikai elveit diadalra juttassa, az legtöbb esetben annak a pártnak a szervezetétől függ.

Mennél egészségesebb alapokon hajtatik végre a szervezés munkája, annál több garanciája van meg a sikernek. Mennél egészségesebb vérkeringés foly a pártszervezet testében, annál eredményesebben lehet az elvek mellett küzdeni és ezek diadalát biztosítani. Hogy milyen legyen ez az egészségesebb pártszervezet, azt mindig a konkrét esetek határozzák meg. Más szervezettel kell ellátni egy országos politikai pártot és mással egy választókerületét. Jelentős kérdés a szervezkedésnél az időpont helyes megválasztása és a szükségességnek a maga idejében való felismerése.

Most az az időpont bekövetkezett, a melyben és az a szükségesség, a mely miatt a függetlenségi pártnak országos és helyi szervezkedését fogantatni kell.

A kormány ugyan nem nyilatkozott még az általános választások időpontjáról, de minden jel arra mutat, hogy az általános választások a tavasz utóján, vagy a nyár elején megejtenek.

A függetlenségi pártra nézve az újabb alkotmányos kornak beállta óta egyszer sem várakozott oly nagy feladat, mint most, a mikor az első tiszta választások előtt állunk s a mikor először nyílik igazi alkalom arra, hogy a népakarat szabadon nyilatkozhassék meg.

Nem csak azért kell ezt az alkalmat felhasználni, mert most fog első alkalom kínálkozni a népakarat megnyilatkozására, hanem azért is, mert közelebből kell eldölnie annak a mindennek felett nevezetes és egyenesen életbevágó kérdésnek is, hogy Magyarország függetlenülrendezésesse be a maga gazdasági életét, tekintet nélkül arra, hogy Ausztriával való jogviszonyunk megmarad-e a jelen keretekben, vagy be-

áll-e az a változás, a mely ma még függő kérdést képez.

A gazdasági függetlenség s ezzel együtt az önálló vámtarulat létesítése az a két életbevágó feladat, a mely most előttünk áll. A milyen politikai elveket valló férfiakból fog az általános választások eredményében a nemzet legfőbb testülete megalakulni, a szerint fognak e kérdések megoldatni. Ha valamikor, éppen úgy most kell a nemzet lelkiismeretének megébrednie. Most kell minden polgárnak éreznie magában, hogy a milyen politikai elvek és ilyeneket képviselő pártok körül csoportosul, a szerint fog gazdasági élete kialakulni és a nemzet vitális érdekei megvédeni a kizsákmányoltatás ellen.

Senki se becsülje kevésre az egyéni súlyát, mert ilyenkor az egyén már nem csak numerus, hanem tényező.

Mikor a nemzet vitális érdekei forognak kockán, akkor a tényezőkkel össze kell fogniok és egyesíteniük kell az erőiket.

A függetlenségi pártnak országosan és választókerületenként szervekednie kellene. Az idő és a szükség már beállott. A közeledő nagy események ne találjanak egy polgárt sem készületlenül!

Mindenki a hazában értse meg, hogy válság előtt áll az ország. Legfőbb eszköze vagyoni haladásunknak a gazdasági függetlenség s az ipari és kereskedelmi élettevékenységnek felszabadítása s az osztrák gyámkodás alól való felszabadítás attól van feltételezve, hogy a nemzeti erők egyesí-

tése a saját érdekeink védelmére miképpen fog végrehajtatni.

Erre nézve a fődolog, hogy a függetlenségi párt minő szervezettel lép ki a küzdőterre. Gazdasági életünk önállósága, ipari és kereskedelmi fejlődésünk biztosítása a függ. párt szervezkedésétől függ.

Fogjunk tehát munkához gyorsan és komoly elhatározással.

Bontsuk ki a zászlót és lobogtasuk szakadatlanul.

Budapest, jan. 17.

A parlamenti reform tárgyában, mint már említettük, a Kossuth-párt tudvalevőleg egy benyújtandó határozati javaslat alapján külön vitát akart megindítani. Justh Gyula erre vonatkozólag tegnap konferált Széll Kálmánnal, a ki kijelentette, hogy ő, a mennyiben a határozati javaslat betérjesztetnék, nem járulhatna ahhoz, hogy az külön vétessék tárgyalás alá. A Kossuth-párt ennek következtében valószínűleg az apráprációziónális tárgyalásnál fog a parlamenti reformról nagyobb vitát rendezni.

A debreczeni vőfély czéh rendtartása.

Közli Dr. Hermann Antal.

Azon ezredevi nemzeti kiállítás történelmi osztályában a XXVII. Ferencz 155. számú üvegszekrényében, 6651. kiállítási szám alatt egy érdekes negyedretű bőrkötésű magyar kéziratot állított ki Debreczen városa, a nemes vőfélyek könyvét, 1731-ből, a könyv levéltári száma 71. Csak az elején és végén van beírva néhány lap, a közepe üres. Elöl van a Vőfélyek instruktója. Aztán négy kivonat a városi jegyzőkönyvből, ma-

gyarul vagy latinul és magyar, a vőfélyczéh dolgait szabályozók. Végre a vőfély czéh tagjainak jegyzéke 1765—1795.

Közlöm a kulturtörténeti és néprajzi szempontból legérdekesebb részt, a vőfélyek rendtartását, és a tagjegyzéket, melynek némi családtörténete érdekes lehet. Ha érdeemesnek látszik, könnyű lesz az ottani eredetiből közölni a vőfélyekre vonatkozó, több jellemző, érdekes vonást tartalmazó jegyzőkönyvi kivonatokat is.

V ő f é l y e k i n s t r u k t ó j a .

1. Más becsületes Czéheknek példájok, és jó rendtartások szerint, szükséges a becsületes Vőfélységnek is, jó rendben állítani; mindenk előtt megkívántatik, hogy közöttük egy bizonyos Gazda, vagy Előjáró állíttassék elő, aki a Társaságnak dolgaira szorgalmasan vigyázzon, és a kitől a többi függjön, és engedelmeskedjek neki.

2. Társaságokban a Vőfélységre olyan személyt fogadjanak, a ki mind a városi Concivitáshoz, mind a Vőfélysgre hites köteles legyen.

3. Minémüségére nézve pedig legyen a Vőfély emberséges, tisztességes jó hírű, nevű, kegyes Istenfélő, jámbor, igaz beszédű, állhétatos, nem embertelen, esélesep, trágár, fajtalan, hamis beszédű személy.

4. Ha valamelyik olyan alkalmatlan s rendeletlen, és tilalmas dolgot cselekszik melylyet a Magistratus hire nélkül meg lehet büntetni, szabad leszen a Gazdának egy forintig meg büntetni, ha pedig tetemesebben vétkezik valamelyik, a Magistratusnak hírré tétetessék; ugy a ki hivatalyában rendesen el nem jár, avagy a lakodalmakban a vendégeknek el oszlása előtt meg részegedvén, magát a szolgálatra alkalmatlanná tészí, az olyant is először egy, azután is egy forinttal — meg büntetni szabad leszen, ha pedig

Az én óráim.

(Tanulságos kis történet).

A „Debreczen” tárczája.

Ujdonatuj óráim két éven át pontosan járt, a nélkül, hogy gépezetében valami hiba esett volna, olyannyira, hogy elhatároztam, hogy időjelzéseit megbízhatónak tekintem. Azt hittem, hogy szerkezete és idegrendszeré elpusztíthatlan.

Egy este azonban elfeledtem felhuzni. Szomorkodtam, mintha ez valami nagy szerenésatlanságnak lett volna hírnöke. De mégis csak felvidultam valahogy, órámat talalomra megigazgattam és babonás sejtelmeimet elűztem magamtól.

Másnap azután utközben betértem egy óráshoz és megkértem, hogy a mutatókat pontosan igazítsa az idő szerint. Az üzlettulajdonos kezébe vette — és azután azt mondta:

— Uram, az óra négy perczet késik, az ingaszabályozó rudat meg kell igazítani.

Meg akartam őt szándékában akadályozni, meg akartam neki magyarázni, hogy az óra pontosan jár. De nem; ez az emberi bőrből bujtatott töklítkó csak azt látta, hogy az óra négy perczet késik és hogy ezért egy rudacskaat előbbre kell tolni; és a míg én kétségbeesetten könyörögtem irgalomért, azalatt véghezvitte a gaztettet.

E naptól fogva óráim sietni kezdett. Az

első héten heves lázba esett, — pulzusa perczenkint 150-et vert az arnyékban. Ket hó leteltével maga mögött hagyta a város összes óráit és a közönséges időszámítást 13 egész nappal előzte meg. Már novemberben volt s örült a frissen esett hónak; a levegőben még az őszi falevelek lebegtek.

A házbért, váltókat és egyéb fizetési kötelezettségeket oly közel hozta, hogy garázdalkolását nyugodtan nem tűrhettem.

Elvittem az óráshoz. Ez megkérdezett, javítottam e már valaha. Nemmel feleltem. Még sohasem volt szüksége a javításra.

Szemeiből ádáz káröröm sugárzott; hirtelen felnyitotta, azután egy apró pohárkát tett a szemé elé és bepillantott a szerkezetbe. Azt mondta, hogy ki kell tisztogatni és újra szabályozni. Jöjjek egy hét múlva.

A mint szépen ki volt tisztogatva, óráim késni kezdett oly módon, hogy toronyóra módjára kongani kezdett. Elkéstem a vonatokat, találkaimról mindig lemaradtam, az ebédre nem jöttem idejekorán, váltóimat nem váltottam be a határnapon, bepöröltek; lassacska tegnapra, azután tegnapelőttre uszott vissza, azután a mult hétre, míg végre úgy éreztem magam, mintha a világot egészen elvesztettem volna szemem elől. Bizonyos kollegiális érzelmeim támadtak a muzeumek mumiái iránt és

szükségét kezdtem érezni annak, hogy velük társalogjak. Ujra az óráshoz fordultam.

Ez szétszedte a gépezetet és azt mondta, hogy a henger meg van dagadva. Én azalatt alázatosan várva álltam mellette. Három nap múlva régi állapotába soványíthatjuk vissza. E műtét után az óra átlag jól járt. De aztán több semmi. Egy fél napig úgy járt, mint a megtestesült gonozság és olyan ugatást, lihegést, tüszentést és hortyogást vitt véghez, hogy még a magam gondolatát sem hallottam meg; és a míg ez tartott, nem volt óra az egész országban, mely versenyre kelhetett volna vele.

De a nap hátralevő részében lassan járt és annyi időt pazarolt el, hogy az összes órák, melyeket elhagyott, utóérték és elhagyták őt. És így 24 óra alatt ezélt is ért. Általában az átlagos időt pontosan mutatta és senki sem mondhatta volna, hogy köteletségénél többet vagy kevesebbet tett volna.

Azonban az átlagos pontos idő csak kétes erény egy óránál; és így újra az óráshoz vittem, a ki azt mondta, hogy a rugó van eltörve. Azt feleltem, hogy örülök, hogy nincs nagyobb baja.

Az igazat megvallva, fogalmam sem volt róla, mi az a törött rugó, de egy idegennel szemben nem akartam tudatlanságomat elárulni. Kijavította a rugót; de a mit az óra egy tekintetben nyert, azt a má-

sem a birság, sem intés nem fog rajta, s magát meg nem jobbitta, tisztétől fosztatnék meg.

5. Senki a lakadalmakban adni szokott rendes fizetésén fellyül, fizetést ne végyen, hanem a ki jóakarattából arra indítatik, hogy többet adjon szabados lészen felvenni.

6. Ha valaki a szegény lakosok között Vőfélyt nem talál, a Gazda tartozik nyolcz poltra fizetésért, az ollyannak Vőfélyt rendelni és állítani.

7. Hogy pedig ez ideig való alkalmatlanságunk el távoztassanak, a fel hirdető dolgában, a Vőfélyt egy igazgassa dolgait, hogy szombaton délyen harangozás után, mindgyárt ott legyen Predikátor uraimék házánál, hogy egyszer egygyik, mászor másik, ki elébb, ki utóbb ki éjzaka ne alkalmatlankodjék Ő Kegyelmekeknek. A ki külömben eszelekeszik, ezentül meg büntettesék, senki pedig Vasárnapról a fel hirdetőtést el ne halaszsa.

8. Az esküttetésre szeredán ki-ki kilencz órákor fel menyenyen, a ki azután megyen híjába jár.

9. A Pártátó való pénz váltáság ezentül találattik, senki a Menyasszony pártját el ne vegye, ha el veszi a szokás szerint, váltáság nélkül adgya vissza, és a miben a Gazdával meg elteszszik, anynyi fizetéssel elégedjék meg.

10. Ha valamely ember pedig a conventiója szerint meg fizetni sem akar, hivatassék Magistrátus eleiben, meg fizettetnek a dolog constálván velle.

11. A Társaságnak jó rendit, szokását ki ki megtaresa, a Vőfélyek között minden maga alkalmaztatásában, másként a Gazdának a limitált pénzig szabad lészen meg büntetni, a negyedik punctum ereje szerint.

sikban elvesztette. Egy darabig járt, azután megint csak megállott, azután újra megindult és így tovább, miközben a megállást saját kénye szerint rendezte be. És valahányszor megindult, akkorát lött, mint egy mozsár. Néhány napig gyapottal tömtem ki mellényemet. Végre az órát egy más óráshoz vittem.

Ez darabokra szedte és a romokat ide-oda csavarta. Kijavította és újra mozgásba hozta. Most már jól végezte dolgát, csak hogy tíz perczenkint a mutatók, mint az olló két ága összekapaszkodtak és aztán összenöve bandukoltak.

A világ legöregebb embere sem tudta volna ily órával meghatározni, hogy melyik a nap feje, vagy a farka és azért újra elmentem, hogy a mesterséget kijavítsam.

Ez a gazember azt mondta, hogy a kristály meg van hajolva és hogy a láncz megakadt. Azután meg úgy hitte, hogy a gépezetet félig pótolni kellene mással. Elvégezte dolgát és akkor időmérőm egész kifogástalanul működött, kivéve, hogy ha én néha, ha nyolcz órán át fáradozott, egyszerre csak szuszogni, fujni kezdett, aztán zümmögött, mint a méh és a mutatók oly örületes gyorsasággal tánczoltak végig egy gyors keringőt, hogy beszámítható voltukat kétségbe kellett vonnom. Az egész huszonnegy órát néhány pillanat alatt ledarálták,

A debreczeni főfélyczéhtagjainak névjegyzéke.

Gulyás János, Böszörményi István, Vári Mihály, Bartha Pál, Szabó István, Sós László, Batsó János, Pap János, Harangozó István, Gyulai István, Pap Mihály, Demjén János, Vig János, Kapros Mihály, Toltsai István, Seres György, Tótfalusi István, Juhász István, Tóth Ferencz, Sebestyén Mihály, u. Pap Mihály, Gombos István, Vikony János, Horváth Ferencz, Kozma György, Kápros Gáspár, Molnár Mihály, Kovács János, Szegény István, Palatsi György, Kátóna János, Szabó András, Nagy István, Harangozó Mihály, Harangozó András, (Tar János) Kis István, (Szabó János) Gyarmati József, Kórka István, (Zaporán József), Csóka György, Srányi Bálint, Bajomi István, Kántor István, Nagy Ferencz, O. Szabó János, Székely András, Vedres István, Szabó János, Serás István,

Színház.

Fedora.

Sardon négy felvonásos színműve vonzott tegnap szép számu közönséget a színházba. Sietünk kijelenteni, hogy az előadás egyike volt az idény legjobbjainak. Rendezés, díszletek ellen semmi kifogásunk. Szép volt az első felvonás tablószerű végjelenete, s a férjévesztett Fedora gyászsziralma együtt-hangzásra lelt az ensembleban.

K o m j á t h y r ó l kell legelőbb megemlékeznünk. Művésziesen, meghatóan játszott, mint még talán soha. Mérsékelt volt mindig egy szertelen fájalmában, mint nagy örömben. Hál' Istennek, nem is patetizált oly hevesen, mint erősebb motivumu drámai szerepeiben szokott. Őszintén, természetesen állította elének a szegény, szerencsétlen Ipanoff Lorist, kinek lelke a reá tóduló gyors

azután egy csattogással hirtelen megállottak.

Nehéz szívvel újra az óráshoz fordultam és néztem, miként szedi szét alkatelemeire. Aztán elkészültem, hogy vialatára fogom az órát, mert a dolog komoly fordulatot látszott ölteni. Óram eredetileg kétszáz dollárba került és azt hiszem, hogy körülbelöl ket-három ezret fizettem a javításokért. A míg ekként ott álltam, jól megnéztem az órát és régi ismerősömbre találtam benne. Valamikor gépész volt egy gőzhajón, de az sem a javából. Gondosan megvizsgálta az egyes részeket, úgy, a hogy a többiek tettek volt és aztán ugyanoly bizottsággal mondta el véleményét. „Sok gözt fejleszt, a biztosítási szelepre csavarokulesot kell akasztani.”

Dühömben nyomban agyonvertem őt és a magam költségén eltemettem.

Vilmos bácsi azt szokta mondani, hogy a jó lélek csak addig jó, a míg egyszer meg nem szökött és hogy egy jó óra csak addig jó, a míg az óras kezébe nem került. És néha csodálkozva kérdezte, hogy mi lesz abból a sok fegyverkovácsból, cipészből, a kiknek rosszul megy az üzletük; de e kérdésére senki sem tudott megfelelni.

Mark Twain.

és ellentétes jel'egü benyomások alatt különféle indulatok színhelye lesz. Csak a szerepét kellene jobban megtanulnia; így természeteszerű gyors beszédénél fogva gyakran akadozik, szavakat cserél s a sugótól vár mindent. Ily nagy szerep mindenestre gondos tanulást es tanulmányozást kíván.

A czimszerepet K o m j á t h y n é kreálta. Szerintünk az ő Fedorája nem volt igaz Fedora. Ez az asszony, ki bosszujának szerelmével ad tápot, s szerelme vesztével ismét bosszura gondol, nem lehet soha olyan kinosan nyugodt, mint volt személyesítője. Lorissal való első jelenetében, mikor csak természetes ösztöne és a lelki gyanuja sugallta sejtés működik érzelmi világában, Loris iránt lehet elnéző, jóindulatu, de semmiesetre oly hevesen szerelmes, mint Komjáthyne mutatta. Később, mikor már tud mindent, s a bosszu elérhetése végett ismét szerelmet színel s lelke látszólagos hevével a szerencsétlen Ipanoff felé fordul, később volt szükség a bensőségre, hangban és mozdulatokban egyaránt. Ekkor pedig, mivel előbb is az érzelmek feketlenül, abszolute való uralmát mutatta, fokozásról, hatásoságról szó sem lehetett. Végjelenetében, mikor a legmagasabb foku indulatok jellemzik lelki világának nyilvánulásait, egyetemes hatást ért el. Nem mulaszthatjuk azonban megjegyezni, hogy a sok gesztus és a mimika csak ott használ, hol a szavak nem beszélnek elég világosan, vagy ott, hol együtt van szükség mindkettőre.

P a t a k y disztíngvált házibarát volt. Néha modorosan affektált.

B a r t h a, K i s s Irén, S z a t h m á r y ügyesen állották meg helyüket.

Réthy Laura Debreczenben.

R. R é t h y Laura hozzánk jön, a mi színpadunkra, hogy itt ragyogtassa gyönyörű tehetségét, a hol legszebb babérait aratta. Emlékezhünk még az ő hatalmas drámai játékára, teljes erővel csengő hangjára, mely már ittléte alatt különösen a kitöréses, tragikai compositiókban érvényesült leghatásosabban. Külömben február havától kezdve az ország első dalszínházának, a m. kir. Operának lesz szerződötett tagja s így a körülmény maga enged sejtetni arra a fenomenális kvalitásokra, miket észlelhetni fogunk vendégszereplésében. Két operában és egy népszínműben, tehát három este fog nálunk fellépni s valószínűleg oly szerepekben, miket alig láttunk tőle.

A legnagyobbszerep művészi élvezet biztos és indokolt reményével nézünk debütrozása elé. Ittléte óta a vidék nagyobb városáiban játszott, néhány hónapja pedig pihent. A tehetsége s hangja felől azóta keringő magasztaló hírek bizonyára igazaknak fognak mutatkozni.

Az igazgató ez egyszer örömet szerzett ennek a sokat fizető s sok minden élvezettől megfosztott közönségnek. Az idei szezonban Réthy idejövetele az, melylyel az igazgató legalább egy kis elégtételt ad annak a közönségnek, mely eddig csak a gyenge műsoron s még gyengébb előadásain

268
88
60

bosszankodott. Üdvözljük R é t h y Laurát, hogy eljön közzénk s egy kis új életet önt három estén ebbe a mi holt s unalmas színházi szezonunkra.

Hisszük, hogy mindhárom este telt ház fog gyönyörködni játékában s énekében. Kívánunk a művésznőnek sok szép sikert!

NAPI HIREK.

Nemzeti színház.

Az új Nemzeti színházat, az osztrák Fellner és Helmer czéggel épített fel a kormány.

Szegény honi ipar, szegény bolond idealisták, kik még arról mertek álmodozni, hogy Magyarországon érvényesülhet a magyar ipar. Szegény emberek, kik propagandát is mertek csinálni ennek az ügynek, mely legfrappánsabban vallana hazafiás sovínizmusunkra.

Igen, sovínizmusunk nevezhetjük bátran mindazt a törekvést, mely a nemzeti jelleg megtartása mellett érdekeink előbbrevitelét célozza. Lám, ott van a franczia, kit századok óta vádolnak azzal, hogy minden ténykedésének alapvonása, sőt megoja a chovinizmus. A csunya, a gyűlöletes sovínizmus, legalább az angol és német légkör felfogásának ridegsége szerint. A franczia dícsokodott, dícsokszik ezzel most is, s dícsokvésében önbecsületet, törekvést látunk, melynek végre is csak üdvös hatásai vannak.

S a magyar nép, a magyar állam, a magyar kormány mindig gyűlölte a francziát. Gyűlölte akkor is, mikor igyekezett lerázni magáról a franczia izü és szagu sovínizmusnak meg csak látszatát is. E tény legszebb megnyilatkozását most látuk, mikor a kormány hazafiás feje bécsi építészekkel készíteti el a nemzet színházat, a Nemzeti színházat.

Magán — vagy kisebbszerű monumentális építkezésnél is elég csunya dolog idegen kezek művészetnek nevezett mesterségéhez fordulni, mikor az itthoni és külföldi kiállítások oly szép eredményeit tüntetik fel hazai építészünk bámulatos haladásának.

És a kormányelnök aláírta ezt a szerződést a bécsi czéggel. Aláírta, mert fenn diktálták neki; aláírta, mert talán engedelmesség színében tünt volna fel becses manupropriájának megtagadása; aláírta, mert jól tudta, hogy odafele Bécsben a magyar ember hazafiassága osztrák hazafiatlanság jegyében bírálódik el.

Mindezt jól tudta Széll Kálmán. Ha anyyi dícsóitástól megkoszoruzott és olajozott fejének józan, természetes tartalma nem adta volna neki tudtára, felvilágosíthatta volna ellkövetendő lépésének rut voltáról a hang, a melylyel a fővárosi és vidéki lapok előre, ante faktum irtak a nemzeti színház felépítésének ügyéről. Pedig Széll Kálmán elolvassa ám az

ellenzéki lapokat, tüzetesebben, mint az ő liberális jellegű orgánumait.

De ha ezt nem vette volna észre, utóljára csak magyar ember ő is, ha nem mutatja is annak magát. Tudhatja jól, hogy nem osztrák földön, nem Bécs talpnyaló tömege felett gyakorolja uralmát, hanem magyarok között van, kik büszkén vallják magukat e haza, e föld fiaimnak.

A dolog már megtörtént, a panasz, a kárhóztatás hangja pusztába enyészik, siket fülekre léh. Csak az a baj, hogy mindig így vagyunk; mindig akkor kezdünk erélyesebbek lenni, mikor a baj már megtörtént.

Különben nem hibás senki a dologban, csak a kormány. Pardon, még a kormány sem egészen, csak annak közbecsülésben álló feje, Széll Kálmán, ki oly hosszú idő óta ül a nyakunkon. Bizony lelkünköl kérhetjük Istentől, ugy a mint az európai népek kérték őt ezer esztendővel ezelőtt a magyarok hatalma ellen:

— A regno Széll Kolomanni libera nos, domine! —tán.

A mi bálunk.

Elérkezett a függetlenségi kör báljának napja. Az Arany Bika diszterme szépen feldíszítve várja a közönséget. Legyen ott mindenki Debreczenből, aki mulatni s igazi jókedvben gyönyörködni akar. Ha az előjelekből ítélni lehet egy bál sikerét illetőleg, ugy bizton mondhatjuk, hogy nagyobb sikert nem érhet el bál, kedélyesebb táncmulatság nem létezik, mint a mi bálunk lesz. A debreczeni független és 48-as párt minden tagja egy szívvvel egy lélekkel készült erre a kedves mulatságra. A bál rendezői is a legnagyobb lelkesedéssel működtek a siker érdekében. S erős a reményünk, hogy sok táncolni szerető kipirult arcú lány vagy ifju fogja ezen a kedves estén, amitől már csak pár óra választ el bennünket — őszinte szívből sohajtani az ismert mondást: Bár csak ez az éjszaka három hétig tartana!

Az első fecske.

Feltűnt már Debreczenben is az első automobil, mint magán közlekedési jármű. Dr. Moskovitz Miksa hozatott egy kisebbszerű automobil, melyen orvosi praxisa közben látogatásait végzi. Jól esik a szemnek is, mikor vígan látja robogni a esoda-fiakkert — jó nélkül. Báresak minél többen követnék e példát. Az automobilról jól tudjuk, hogy nemesak új és érdekes, de egyuttal praktikus is.

A főszámvevő visszavonul.

A város főszámvevője, Szabó József beadta a polgármesterhez nyugdíjaztatás iránti kérvényét. A tanács a legközelebbi közgyűlésen terjeszti elő a főszámvevő kérvényét.

Ingyen kenyér.

Akik egyes jelenségekből általánosítani szeretnek, már régóta hangoztatják, hogy a

realizmus által letarolt mezőkön az idealizmus éltető meleg szellője bujdogál. S valjon nem feltűnő-e, hogy majd mindennap, amint kezébe veszi az ember az újságot, ujjabb meg ujjabb jótékony cselekedetet olvas? Itt Debreczenben eszébe jut valami lelkes emberbarátnak, hogy a karácsony ünnepére meglepetést szerezzen a szegényeknek, és azóta nem mulik el nap, hogy ujjabb meg ujjabb adakozó ne csatlakozzék hozzá. — Megnyitották a két népkonyhát, felállították a melegedő szobát. Egy-egy falat-kenyérral járul mindenki a nagy nyomoruság enyhítéséhez.

Tegnap délelőtt 11 órakor a városháza udvarán osztottak ki a szegény emberek között százötven kenyeret. Pá ny o l i Károly Dégenfeld-téri pékmester, egy lelkes emberbarát, maga 50 kenyeret ajándékozott a nemes ezétra. — Ezentul mindennap lesz kenyér kiosztás.

Az eddigi gyűjtés eredménye — amit a szegény szűkölködők részére gyűjtöttek 259 kor. és 56 fillér.

Az utolsó akta.

A hivatalos lap utolsó oldalán, a száraz árverési hirdetések között fedeztük fel azt a hivatalos írást, a mely még egyszer világgá bocsájta P a p p B é l a n e v é t. Arról szól az írás, hogy elárverezik Papp Béla birtokát, elárverezik az alacsony udvarházat, a kertét, a földet, elárvereznek mindent, a hol a kak-szent-mártoni földes ur kicsi családjának egykor fészket épített. Február 11-én Batiz község házában megütik a dobót.

A kik már elfelejtették volna a szerencsétlen veget ért embert, azoknak juttatja eszébe a döppergés Papp Bélát, a mikor gazdát eserél a kicsi birtok, s más veti az életet a televény földbe, más aratja le a kalászt — addigra pedig kizöldül a fű a jeltelen síron valahol a temetőszelen. —

Ribillió a pércsi soron.

Ritka látványosságban volt része azoknak, akik ma délelőtt 9 órakor a főzsde előtt sétáltak. Vass Sándorné gazdasszony a piacra ment egyet mást bevásárolni, így jutott Dióssy Károlyné tojásarus asszonyhoz is. Fizetés alkalmából azonban nézet eltérés támadt a két delnő között, amennyiben Vassné azt állította, hogy 1 koronát adott oda a kofaasszonynak, míg a kofa az ellenkezője mellett kardoskodott. Nagy veszekedés majd verekedés lett a dologból végre is a rendőrség előtt nyert befejezést a dolog. A rendőrség érzékenyen megbüntette a két botrány csináló matronát.

Megmárt gyermekek.

Abauj Szántón egy veszett kutya megmárt 3 gyermeket és sok háziállatot.

Letört bimbó.

Kiss Lajos és neje Horváth Eszter gyermekeik nevében is fájdalommal tudatják gyermeküknek illetve testvérüknek Jenőkének elhunytát. A kedves kis halottat ma d. e. 10 órakor helyezték örök nyugalomra a Kossuth-u. temetőben.

Petőfi aszódi szerelme.

A napi és hetilapok közelebb megjelent számaikban Petőfi Sándor aszódi gimnáziumi tanuló korából való szerelmes kalandjairól és leveleiről irtak össze egyet-mást, de nem sok alaposzággal.

Hogy özvegy Mocskonyné született Kankrinyi urnő Aszódon meghalt, ez nem áll, mert Aszódon ez idő szerint se nem lakott, se meg nem halt.

Annyi bizonyos, hogy özvegy Kankrinyi urnőnek volt a harminczas években három leánykája, ezek közül volt Matild a legidősebb, de legszebb is, a kihez Petőfi Sándor, (akkor még Petrovich, mint aszódi gimnáziumi tanuló, szerelmes leveleket írt, de nemesak neki, Matildnak, hanem Drozdik Ferikének, a ki nekem távol rokonom volt. E levelekből egy még is maradt Drozdik Ferikének. Ezt a levelet később Drozdik Terik-nek fia, Sramko Mihály volt aszódi gimnáziumi tanár és evang. segédlelkész nagy becsben tartva, többször elő is mutatta, de halála után nem tudni, hova lett.

Tehát mind Petőfi, mind Neuman Károly tanuló társak együtt és külön írtak ugy Kankrinyi Matildnak, mint Drozdik Terinek szerelmes leveleket mindaddig, a míg Korea István akkori gimnáziumi professzor meg nem tudta és mind Petőfit, mind Neuman Károlyt jól megdörgálta. Így vége szakadt a kalándnak, meg a szerelmes levelek irásának is, de emlékei megmaradtak hosszú évek után Aszódon s azoknak a letűnt időknek és dolgoknak egyik élő tanúja én vagyok, mert Petőfinék aszódi tanuló társai voltak fiverein, István és Károly, valamint még most is élő Huszerl Sándor.

Midőn ezek után Petőfi Sándor az 1838 évben Aszódra eltávozott, Kankrinyi Matild férjhez ment Maszkó Pál mészáros-mesterhez Pásztora. A negyvenes évek elején ugyancsak Pásztón meg is halt Kankrinyi Matild.

Drozdik Ferike férjhez ment Sramko Mihály szücsmesterhez és pedig az ötvenes években. A hatvanas években halt meg Aszódon.

József főherczeg a munkásokért.

József főherczeg ötezer koronás alapítványával — melyet a Gazdasági Munkássegítő Pénztár javára adományozott — ismét újabb bizonyítékát adta humanus érzéseinek; mint alapító tag, ötezer koronás alapítványt lépett a Munkássegítő Pénztár alapító tagjai közzé s erről a következő sajtóközleményben értesítette a földművelésügyi minisztert:

Nagyméltóságú miniszter uram! Ama sok üdvös intézkedés között, melyeket nagyméltóságod hazánk gazdaságának felvirágzására oly fáradságtalan buzgósággal hozott létre, a most törvényhatóságilag életbe léptetett Országos Gazdasági Munkás és Cselédségpénztár egyike a legelőtérőbbeknek és alapítása bizton áldásteljes lesz. Mivel legbensőbb meggyőződésem, hogy ezáltal hazánk népének egy kiváló munkásrésze jólétének, boldogságának alapja letétezt, elrendeltem központi uradalmi igazgatóságomnak, hogy nevében e célra 5000 koronás alapítványt tegyen. Magamat nagyméltóságod kedves emlékébe ajánlva, maradok Fiumében, január 13-án őszintetisztelettel József főherczeg.

Halál a jég alatt.

A Maros oldalán, a Soborsinnal szemben levő Valeamare község alatt, mint a tudósítónk írja, a környékbeli románság a jégvágással foglalkozott, a mit kocsikra rakva átszállítottak a soborsini állomásra. Mivel szombat lévén, az emberek beakarták a munkájukat fejezni és sietségükben nagyon is betaláltak menni a jégen, a hol könyebben repesztették szét a vastag jégtáblát. — Nyegre György és Bauner Juon valeamárei lakosok együtt vágták a jéget s azt a helyet keresték, hol könnyebben törik a jég. Sietsé-

gükben nem vették észre, hogy egy nagy jégtábla, a melyen állottak, elvált a többitől és a rajta volt két emberrel alámerült. Társaik, kik kissé távolabb dolgoztak, csak akkor vették észre a szerencsétlenséget, a mikor Bauer a felszínre került és segélyért kiáltott. Mire társai odafutottak, már ismét alámerült s a sebes ár a jégtáblák alá sodorta, a honnan nem is tudták őket kiszabadítani. A többi munkás rögtön megszábadított egy nagy jégtáblát s a hosszú eskákonyok segélyével meg is találták a jég alá szorult két embert, de mire kihúzták, mind a kettő hallva volt. A szerencsétlenül járt munkások iránt, kik nagyszámu családot hagytak hátra, általános a részvét. A szerencsétlenségnek, mint a vizsgálat megállapította, ők maguk voltak az okozói.

A szultán automobilja.

Abdul Hamid, a törökök császára, sem igen zárkózik el teljesen az újkori vívmányoktól és ő maga is a legújabb sportnak a követője lett. A szultán utánozva a persah modern szórakozásait, nemrég újszerű kezű automobil kocsit hozatott magának Berlinből.

Csak hogy a szultán még nem próbálta ki az automobil, mert nem bizik meg teljesen — a német masinában. — Helyette egyik adjutánsa kocsikázik a jildiz-kioszk tágas kertjében és a szultán gyönyörrel nézi ablakából, mint pöfékel a ferge, gummierekes automobil, ő majd csak akkor használja az ördögös masinát, ha udvari emberei teljesen kipróbálták.

Tolvaj bádogossegéd.

Három nappal ezelőtt becsajtotta el Glück Géza Deák-Ferencz utca 13. szám alatt lakó bádogos Grünstein Albert nevű segédjét. A mint a segéd eltávozott, eltűnt vele Glücknek valami 55 korona értékű szerszáma. Glück azonnal bejelentette az esetet a rendőrségnek, a hol mindjárt a volt segédet gyanúsították a tolvajlással és nem is ok nélkül mert az éjjel eleszték egyik külvárosi koreszmában dorbézva. Grünstein a rendőrség előtt már be is vallotta tettét.

Loport tólikabát.

Albert Antal 35 éves esavargót tegnapelőtt fogta el a rendőrség valami kihágásért. Albert azonban ma reggel egy óvatlan pillanatban megszökött a bűnügyi osztály udvaráról. Alig, hogy szabadnak érezte magát, megint valami bűnös eszelekedeten törte a fejét. Beállított Neuman öcska árus boltjába s míg a tulajdonos pár pillanatra a másik üzletbe átment, Albert felhasználta a kedvező pillanatot s egy értékes téli kabátot magára véve, elillant. Vesztőre azonban alig tett pár lépést s már egy rendőr karjai közt találta magát, aki felismerte benne a reggel megszökött rabot. Így derült ki a tólikabát tolvajlás is s a károsult öcska árus együtt jött a fogolyal a rendőrségre jelenteni a dolgot. Most zárt ajtók mögött örzik Albertet, nehogy még egyszer megszökhesse.

Gyermekgyilkos anya.

Keszthelyről írják azt a hirt: hogy Fábán Hermin egy bozsóki vendéglős leánya a gyermekét megölte. Az asszonyt elfogták. A vallatásnál beismerete, hogy 10 kis gyermeket tett már el láb elől, valamennyi törvénytelen volt. A végtárgyalás szenzációsnak ígérkezik.

Halálozás.

Hegedüs Károly, volt debreczeni kereskedő s „István” gőzmalom volt hivatalnok élete 84-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. A megboldogult földi maradványai folyó hó január hó 18-án délelőtt 10 fognak az Erzsébet-ut 44. sorszámu háztól, a róm. kath. temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Az elhunytat fivére és gyermekei gyászolják.

Nagy idők tanui.

Fischer A. Károly sőtömester, volt 48-as főhadnagy, január 14-én hetvenegy éves korában Budapesten meghalt. Temetése tegnap délután három órakor volt a Papnövelde-utca 2. számu házából. — Ó-Becsén meghalt Kovács József földbirtokos és 48-as honvéd 84 éves korában. — Bárdoossy József 48-as honvéd főhadnagy január hó 12-én életének 80-ik évében Kemenes-Högyészben végelgyengülés folytán elhunyt.

Elhunyt matróna.

Vadon Sándor ügyvéd édes anyja, özv. Vadon Pálné, sz. Nagy Mária asszony e hó 16-án Nyír-Bogáton életének 94-ik évében elhunyt. A boldogult számos éveken át lakott Debreczenben Sándor fiánál. Egész életén át bámulatos testi és lelki erőt fejtett ki, úgy hogy a doktor és patika előtte ismeretlenek voltak s még 90 éves korában szemüveg nélkül olvasott bármily apró betűvel bíró újságot és könyvet. Súlyosabb betegsége csak a közelebbi időben kezdődött. Három életben levő fián kívül, u. m. Vadon Pál gazdálkodó Bogáton, Vadon Sándor ügyvéd Debreczenben, Vadon Miklós ev. ref. lelkész Zsákán, tizenhat unoka és ugyanannyi dédunoka gyászolja a mathuzsálemi kort ért matrónát. Temetése ma délután megy végbe Nyír-Bogáton, Áldás emlékére.

A sikkasztó főhadnagy.

A kasszabetöréssel vádolt Dióssy Viktor ulánus főhadnagy bűnügyében vezetett vizsgálat érdekes fordulatot vett a mai napon. A vizsgálatot vezető k. u. k. Platzkommandó als Gerichtsvorstand arra keresi a bizonyítékokat, hogy Dióssy normális állapotban követte-e el a betörést s nem áll-e e tette elkövetésekor befolyás alatt. Az eddigi megfigyelések azt bizonyítják, hogy Dióssynak hibás az elméje s a gyöngye elméjü és idegzetü fiatal főhadnagyot valaki fölhasználta hihetetlen bűnének az elkövetésére. A Gerichtsvorstand most Dióssy ismerőseit és barátait mind kihallgatja, tudnak-e valamit a főhadnagy viselt dolgairól s merültek-e föl esetek a multban a főhadnaggyal, a melyek azt bizonyítják, hogy Dióssy könnyen befolyásolható volt. A Gerichtsvorstand eddig is sok oly érdekes adatot szerzett be, a melyek mind Dióssy hipnotikai szeanszaira vonatkoznak, melyekben Dióssy mint medium szerepelt s mint ilyen kitünőnek bizonyult.

A katonai hatóság a polgári hatóság utján most kiterjeszti a vizsgálatot ama irányban is, hogy a gyöngye idegzetü főhadnagynak a kasszabetörésben nem volt-e bűntársa, a ki őt arra fölhasználta.

Mint értesülünk, Dióssy főhadnagy ellen tekintettel abnormis állapotára, nem tartják meg a végtárgyalást, hanem Dióssyt megfosztották tiszti rangjától, s elhelyezik valamelyik elmeógyógyintézetnél.

Lesz-e villamos vasut?

Ugy látszik, hogy mégis csak lesz villamos vasutunk, A helyi vasut részvénytársasága ugyanis a tanács utján kérvényt nyújtott be a belügyminiszterhez, amelyben előadja, hogy a helyi vasut gőzerőre berendezett vonalait villamosra akarja átváltatni. — Egyben kéri a minisztert, hogy rendelje el a helyi vonalokon a közigazgatási bejárás megtartását.

A Művészet.

A Művészet ezimű kéthetenként megjelenő művészeti képes lap — melynek szerkesztője Cs. Szabó Kálmán, főmunkatársa Beniczkyé Bajza Lenke — január 15-iki száma is ép oly változatos és tartalmas, mint e díszes lap eddigi számai; a második évfolyam e második száma is sok szép művészeti alkotást mutat be, míg irodalmi részében Beniczkyé Bajza Lenke, Ivánfi Jenő, Ernest Benjámín, Császár Imre, Benedek Elek Bede Jób, Tömörkény István, Rudnay Zsófia, Cs. Szabó Kálmán irtak elbeszéléseket. Van benne még sok és változatos közlemény művészetről, színházról irodalomról. Előfizetni a kiadóhivatalnál lehet: VI., Vörösmarty-utca 42. sz. Előfizetési ára félfévre 8 korona. Mutatványszámot a kiadóhivatal szívesen küld.

Gabriella.

Tegnap lapunkból „G a b r i e l l a” ezimű tárcza közleményét tévedésből elmaradt a szerző neve. A tárczacik szerzője lapunk egyik munkatársa N o b o d y.

Az iparos ifjak tánczvigalma.

Folyó hó 27 én tartja a debreczeni iparos ifjuság önképző egyesülete szokásos farsangi mulatságát.

A tánczvigalomra az előkészületek lázasan folynak, s a százas bizottság, melynek élén Blaskovits Mihály kedvelt iparosunk áll, mindent elkövet, hogy az idén is — minden ízében kedélyes mulatsággal lépje meg a tánczolni vágyó fiatalságot.

A hölgyek részére tánczrendek Dávidházy Kálmán díszműves iparos társunknál készülnek, melyek mint értesülünk — de meg ismerve Dávidházy jó izlését is — igen nagy meglepetést fognak kelteni.

Reméljük hogy e törekvő egyesületnek idej mulatsága sem fog háttérben maradni az első éveknél, s kívánjuk részükre a legjobb sikert.

A meghívók széthordása már folyamatban van.

Reméljük, hogy e törekvő egyesület — mely méltán megérdemli a pártfogást — idej mulatságával és a közönség pártfogásával az idén is a legjobb sikert fogja kivívni.

x **A Korona Takarékszövetkezet** működését 1901. január hó 1-én kezdte meg. A szövetkezet évtársulatai 5 évre alakulnak. A szövetkezet 6 % -ot nyújt tagjainak az öt év alatt befizethető összeg erejéig kölcsönöket, melyeket az előjegyzés sorrendje szerint kezesség, jelzálogi bekebelezés, vagy más fedezet ellenében ad. Befizetési napok: szerdán délután 3—5-ig, szombaton délelőtt 9—11 és délután 3—5 óráig. Béiratkozások a szövetkezet hivatali helyiségében (Piac-utca 5. szám, a kereskedelmi akadémia mellett) naponta a délelőtti órákban eszközölhetnek.

A Gazdász bál.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, január 17.

Fényes, minden tekintetben pompásan sikerült bál zajlott le tegnap a „Bika” szálloda remek dísztermében. A gazdászakadémia ifjusága tartotta meg tegnap a bálját.

A minden ízében magyar mulatságon Debreczen város notabilitásai csaknem teljes számban jelentek meg.

A bálanyai tisztséget Reviczky Józsefné, szül. Gróf Pongrácz Irma ö méltósága töltötte be, akit a figyelmes rendezőség egy díszes üvegszekrénybe zárt arany tánczrenddel lepelt meg.

Az első négyest, több mint nyolczvan pár tánczolta.

A hölgyek névsorát a következőkben adjuk:

Asszonyok: Gr. Klebersberg Béláné, Rickl Antalné, dr. Ujjalussy Józsefné, Fábian L. Mórné, Szabó Kálmánné, Czégelyné, Ericz Ernőné, Szöllőssy Imréné, Perényi Beláné, Miskolezy Lajosné, Lévy Ferenczné, Kádár Istvánné, Buttykay Menyhértné, Kovácsy Ákosné (M.-Sziget), Baróthy Beláné, Kissné, Miklóssy, dr. Benedek Jánosné, Biró Gézáné, Zádor Lajosné, Szabó Kálmánné, Bernáth Lajosné, öz. Zivuska Ferenczné, Szunyogh Bertalanné, Kamertathné, Kubay Alajosné, Meszlényiné, Hajós, Sieghmeth Károlyné, Huzlyi Luise, Baró Leonhardy ezredesné, Csiky Lajosné, Fritsch Károlyné, Ludány Beláné, Békáné, Péchy Kálmánné, öz. Horváth Mihályné, Hutiray Beláné, öz. Antalovics Antalné, Dietz Beláné, Derzsy Lajosné, Baranyi Györgyné, Emmert Antalné öz. Bay Gáborné.

Leányok: Gr. Klobersberg Valéria, Bahol Ilona, Rickl Piroška, Ujjalussy Mariska, Pünkösty Margit, Fábian Mariska, Czégely Gizella, Szabó Margit, Szöllőssy Iza (Földes), Perényi Margit, Miskolezy Eta, Ericz Pali, Gévy Irén, Kádár Ilonka, Buttykai Ilona, Reviczky Paula, Baróthy Gabika, Kiss Ilonka, Miklóssy Anna, Biró Ilonka, Sick Hermína, Zádor Vilma, Zivuska nővérek, Szabó Margit, Bernáth Gizike, Heralurka Ilonka, Szunyogh Olga és Katicza, Kubay Margit, Reviczky Melánia, Kamerát Margit, Billz Terike, Siener Hedvig, Szechényi Margit, Siegmeth Irma, Csiky Erzsébet, Czeglédy Terike, Ludány Mariska, Béka Ilonka (Szolnok), Pávay Ilonka, Münich Gizella, Horváth Mariska és Erzsike, Varga Stefike, Péchy Paula, Siegmeth Mariska, Herlitska Ilona, Hutiray Palika, Farkas Erzsike, Dietz Mariska, Derzi Emma, Baranyi Mariska, Antalovics nővérek, Bagi Juliska, Bay Leona, Emmert Leonarde.

Meg akarta sütni a fiát.

jan. 17.

Bajai tudósítónk jelenti, hogy ott egy a rémregények olvasásától megőrült szabó megakarta sütni a fiát. Somornyai István szabó a ponyvairodalom minden termékét megvette és azoknak bolondságát mohón szivta magába.

Mint hogy Somornyai mindennap ki szokott a lakásból járni és gyermekei az udvaron játszottak azelőtt egész napokon át, feltűnt a házban lakóknak, hogy a Somornyai család már két nap óta nem volt látható, tegnap reggel pedig rémes sikoltást hallottak a lakásból. Nem tudván ezt mire magyarázni, néhány ember betörte a bezárt lakást, a hol borzasztó látvány tárult eléjük.

A család az asszonynyal együtt a szoba egy kis zugában huzódott meg, a gyermekek félig alétan heverték ott, a legkisebb kezén lábán összekötve ott feküdt a takaréktűzhelyen. Somornyai pedig vérben forgó szemekkel, dult arecczal a takaréktűzhelynél tüzet rakott s megakarta sütni a fiát.

Nagy nehezen megfékeztek Somornyait a családot pedig megszabadították szörnyű helyzetéből.

A tüzre tett gyermeknek szerencsére nem esett komolyabb baja. Somornyainé az eltöltött három napról borzasztó dolgokat beszél. Férje lelövélssel fenyegette azt, a ki kenyérhez vagy bármi ételhez nyul. Az asztalon hevert egy regényfüzet, a melyben le van írva, hogy egy ember a családját éhhalállal és elevenen való megsütéssel pusztította el.

A kiált izgalmaktól az egész család betegen fekszik. Somornyait a városi kórházba vitték megfigyelés végett.

Füstben megfuladt gyermekek.

— Saját tudósítónktól. —

jan. 17.

Kassán tegnap három áldozata volt a nyomornak, kiknek szerencsétlenségét nagyobb részt a nélkülözéssel való küzdés okozta.

Magyar György kassai napszámos feleségével künn dolgozott a városban, hogy a mindennapi kenyeret megszerezze.

Két apró gyermeke, Gyula és József ezalatt otthon a kályhasutban melegedve várták a dolgozó szülőket.

És a szülők este hazajöttek, de az ajtót zárva találták.

Miután hiába szólították a gyerekeket, a férfi erre betörte az ablak üvegeket, tárva hagyta az ajtót, hogy a füst és a büz kituduljon. Kis idő múlva bementek a szobába, hol borzasztó látvány tárult szemük elé.

A két gyermek ott feküdt a kályha előtt elkékült arecczal, összegörnyedt testtel, holtan.

A szerencsétlenséget valószínűleg a kályhából kituduló széngáz okozta. Azonkívül egy kipattanó szikrától a kályha mellett levő rongyok is lángra kaptak s az ebből eredő óriási füstben a két gyermek megfuladt.

Markusz Mihályné. 60 éves öreg asszony, ki főteza 79. számú lakásán hasonló körülmények között lelte borzasztó halált. A házbeliék már csak hulláját találták meg. Kiszállították a köztemetőbe.

A lángok között elpusztult asszony.

— Saját tudósítónktól. —

Kassa jan. 17.

Hangos tüzilárma verte fel az elmúlt éjjel H.-Olyka község csöndesen szendergő lakosságát. A felriadt emberek rémülten vet-

ték észre, hogy a falu közepén három ház lángokban áll.

Az óriási lángnyelvek rémesen nyaldosták a gombolygó füstfelhőket, az esti szél magasra röpitette a izzó perjéket, recsegettropogott a sok gerenda, sistergett a lángra kapott szalmatető. A nagyszélben gyorsan terjedt a tűz s mire hozzá láttak a mentéshez, már hat ház számos melléképülettel a tűz martaléka lett.

A lángok átesaptak egy kis viskóba is hol egyedül súlyos betegen feküdt Garát Mária nevű 60 éves asszony. A kis házzal senki sem törődött s így a szerencsétlen asszony a lángok közzé veszett.

Reggelre a romokat vizsgáló hatósági emberek már csak megszenesedett hulláját találták meg.

A nagy tüzvész mintegy husz házat pusztított el. A kár óriási nagy, mert a lakosság felire behordott minden életneműje, a gabona és a takarmány mind porrá égett. A dühöngő elem elől mit sem lehetett menteni.

A tüzvész nagyon sok családot koldusbotra juttatott, kiknek most a dör mesztő hidegben nincs hova lehajtani fejüket.

A hajléktalan, tönkre jutottak feleségezésére gyűjtést rendeznek. A tüzet egy szolgálóleány okozta, ki az égő lámpát az istállóba feldöntve, a felhalmozott szalmát lángra lobbantotta.

A gyújtogatás gondatlanságból eredt.

Véres lakodalom.

jan. 17.

E hó 13-án Udvarnokon kegyetlen vérengzés történt egy lakodalmas háznál. Tas Mihály udvarnoki lakos férjhez adta a lányát Turzsa Sándorhoz.

Vasárnap volt esküvő. A mulató násznép már együtt volt, a mikor, ősi szokás szerint, néhány suhancz lövöldözni kezdett. Az egyik, Bánóczi Ferenc e közben véletlenségből kilötte társának, Makai Tamásnak a jobb szemét. Makai fivére a mikor meglátta a szerencsétlenséget, fölkapott egy fejszét s azzal olyan súlyos csapást mért Bánóczi fejére, hogy az halva rogyott össze. Ez az udvaron történt.

Az násznép erre kirohant a házból s a két legény rokonsága két táborra oszolva, valóságos irtó harcokat kezdett egymás ellen. A verekedésnek az lett a vége, hogy Bánóczi Sándor, Vajda József és Bozóki József olyan súlyos sérülést szenvedtek, hogy úgy kellett őket elszállítani a helyszínéről. Bánóczi meg is halt sebeiben, a másik kettő pedig élet-halál közt lebeg.

Az esetről csakhamar értesült a csendőrség is, mely a vizsgálatot megindította. Eddig tizenhat embert tartóztattak le.

CSARNOK.

A lámpa.

Irta: **W. Dünheim.**

Fordította: **Biró Irén**
(Folytatás.)

Egek! — ott állt a boros-üveg félig kiürülve — az alma-compot közepében.

— Halod, mondá Werner asszony másnap Annának, a te barátod különös módon mutatkozott be.

Erre nem lehetett mit felelni, és a fiatal leány meg sem kísérelte, hogy Burg urat mentgesse.

Ez a legjobb volt a mit tehetett, mert az öreg hölgy ellenmondásra számított, s mivel ezt nem érte el, ő folytatta az ügyvéd szerepét.

— Az ő őszinte megbánása nagyon tetszik nekem ezt ritkán látni a mai fiatal embereknél, mondá.

Anna hallgatott.

— De mennyire elpirult! A mai fiatal emberekkel ez nem egykönnyen történik meg.

— En nem vettem észre. Nagyon gyorsan felállt és távozott.

A nagymama nevetett.

— Megfutamodása valóban furcsa volt.

— Anna hallatlanná tette ezen megjegyzést.

— Be kell vallanom, hogy vegre is megsajnáltam, folytatta az öreg hölgy.

— Ugy?

— Különben egészen derek embernek látszik. Jól is tánczol?

— Nagyon! mondá Anna lelkesedve.

— Hm, — ha bátorsága van, ma eljön és bocsánatot kér. Tegnap, gyors menekülésében ezt elfeledte.

— Megmondhatom az inasnak, hogy elfogadod?

— Légy oly jó gyermekem — bár én már adtam utasítást Gusztávnak.

Csöngettek. Az inas kinyitotta az ajtót. Burg urat jelentette be és a bűnös belépett. A nagymama szigorú pillantást vetett reá. Anna, aki himzessel foglalkozva ült vele szemben, igyekezett a komolyságát megőrizni.

— Bocsásson meg, nagyságos asszonyom, mondá a fiatalember, minden elfogultság nélkül, és kezet esókölt az öreg hölgynek. Azért jöttem, hogy tegnap estéli menthetetlen szórakozottságomért és gonosz eszmémért bocsánatot kérjek.

— Ha az ember öregek társaságában unatkozik, könnyen csinyl tesz.

Burg ur ijedten tekintett a tanácsosnőre.

— Nagyon sajnálom, nagyságos asszonyom, hogy a dolgot így fogja fel. Nagyon sajnálom, mert most igazságtalanul illet szemrehányással. En az öregek társaságát, ha ott szellem, humor és szív uralkodik, mint itt, mindig többrebecsülöm a mai fiatal-ság fád társaságánál.

Werner asszony nagy szemeket meresztett a fiatal emberre. Ennyi tiszteletet és illemtudást, nem is várt.

— Kérem, foglaljon helyet Burg ur. Ne értelmezze rosszul a mit mondtam. Első szereplése nálunk igazán különös. De hiszem, hogy az egész szórakozottságból történt. — Tehát ön nem irtózik az öregek társaságától?

— Bizony nem, felelte Burg ur meggyőzőleg, mialatt Annára vetett egy pillantást. Boldogult nagynénémnél évekig én vittem — még pedig a legnagyobb örömmel — a fölolvadó szerepét. Vége köv.

Városi színház.

Pénteken, jan. 18-án

A kis mama.

Vigjáték 3 felvonásban.

Szombaton, jan. 19-én

Királyfogás.

Nagy operette 3 felvonásban.

M. á. vasutak menetrendje

1900. okt. hó 1 től.

Debreczenből indul:

		ó.	p.	
Budapest felé (gyorsvonat)	d. u.	4	16	
Budapest felé (gyorsvonat)	reg.	9	01	
Budapest—Nagyvárad felé	d. u.	12	36	
Budapest—Nagyvárad felé	este	10	27	
P.-Ladány—Nagyv. minden kedden déli		12	—	
Csak P.-Ladányig vegyes vonat	este	7	10	
Szatmár—M.-Sziget felé	d. u.	3	56	
Szatmár—M.-Sziget felé	este	7	58	
Szatmár—M.-Sziget felé	éjjel	2	56	
Szatmár—M.-Sziget felé (gyorsv.)	d. u.	12	17	
Szatmár—M.-Sziget felé (gyorsv.)	este	6	46	
Csak Szatmárig	reg.	5	22	
Miskolcz—Kassa felé	reg.	8	22	
Miskolcz—Kassa felé	este	6	58	
Szerencs—S.-A.-Ujhely—Kassa felé	d. u.	4	01	
	m. áll. v.-tól	reg.	5	28
	vásártérről	reg.	5	51
H.-Böszörmény—	m. áll. v.-tól	d. u.	4	03
B.-Sz.-Mihály felé	vásártérről	d. u.	4	15
	m. áll. v.-tól	d. e.	11	20
	vásártérről	d. e.	11	20
Füzes-Abony felé m. á. v.-tól	reg.	4	42	
Füzes-Abony felé vásártérről	reg.	5	—	
Ohat-Köcs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4	21	
Ohat-Köcs—Polgár felé vásártérről	d. u.	4	31	
Derecske—Nagy-Léta felé	reg.	9	35	
Derecske—Nagy-Léta felé	d. u.	4	03	

Budapestre érkezik:

A reggel 9 ó. 01 p.-kor induló gy.-v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 36 p.-kor induló sz.-v.	este	8	10
Az este 10 ó. 27 p.-kor induló sz.-v.	reg.	5	45
A d. u. 4 ó. 16 p.-kor induló gy.-v.	este	9	40

Budapestről—Debreczenbe indul:

A d. e. 11 ó. 44 p.-kor érkező gy.-v.	reg.	6	50	
A d. u. 3 ó. 36 p.-kor érkező sz.-v.	reg.	9	15	
Az este 6 ó. 50 p.-kor érkező gy.-v.	d. u.	1	55	
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező sz.-v.	este	7	05	
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező sz.-v.	(P.-Ladányig gy.-v. átszállással).	este	9	15

Debreczenbe érkezik:

Budapest felől gy.-v.	d. e.	11	41	
Budapest—Nagyvárad felől	d. u.	3	36	
Budapest—Nagyvárad felől gy.-v.	este	6	26	
Budapest—Nagyvárad felől	éjjel	2	33	
Budapest felől	reg.	7	41	
Kolozsvár—Nagyvárad felől	reg.	5	14	
M.-Sziget—Szatmár felől	reg.	7	51	
" " " " " "	d. u.	12	16	
" " " " " " gy.-v.	d. u.	3	55	
M.-Sziget—Szatmár felől	este	10	12	
Csak Szatmárról	este	6	45	
" (gyorsv.)	este	8	46	
Kassa—Miskolcz felől	reg.	8	07	
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs felől déli	12	07		
Kassa—Miskolcz felől	este	7	53	
	vásártérré	reg.	8	90
	máv.-hoz	reg.	8	17
B.-Sz.-Mihály—	vásártérré	este	6	26
H.-Böszörm. felől	máv.-hoz	este	6	35
	vásártérré	d. u.	3	22
	máv.-hoz	d. u.	3	30

268
88
60

Téli kabát prémmel 8 frttól. Flanell és selyem blousok. Női és leány félpaletok.

Feltétlenül a legelőnyösebben vásárolunk szolid és izléses

női felöltőket és **diszített női kalapokat**

RÓZSA LAJOS

női divat termében

Debreczen, **Kistemplom-bazár.**

Divatosan diszített női kalap 3 frttól. Gyermek köpenyek 3 frttól. Szőrmegallérok, muffok és nyakcoliek.

Árverési hirdetmény.

A Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező Szotyori Nagy Károly féle mintegy 8 köblös majorsági föld laképülettel, szőlőültetvényvel és gyümölcsösökkel együtt 1901. évi február hó 15-től 1903. okt. 1-ig terjedő időre az **1901. évi január hó 19-én d. e. 9 órakor** a városház nagytermében tartandó árverésen hasznóérbe adatni fog. Miről az árverési szándékozók azzal értesítettek, hogy a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben bányapénzül az árverelő bizottság kezéhez leteendő s hogy az árverési feltételek a számvevőségél megtekinthetők.

Debreczen, 1900. decz. 27.

A városi tanács.

BÁLI SZÖVETEK

fehér és színes választékban
téli áruezkek

dus választéka

Kardos László

Kossuth-utczai üzletében.

Meghívás.

A b.-ujvárosi takarékpéztár

XVII-ik évi

rendes közgyűlését

1. évi február hó 10-én, d. e. 10 és fél órakor

tartja saját helyiségében, melyre a t. részvényesek ezennel meghivatnak.

Targysorozat:

1. Az 1900. évi zárszámadás előterjesztése.
2. Az igazgatóság jelentése.
3. A felügyelő bizottság jelentése.
4. Két igazgatósági és egy felügyelő bizottsági tag választása.
6. Az igazgatóság és napibiztosok napidíjjai és a felügyelő bizottság tiszteletdíjainak megállapítása.

Értesítjük egyidejűleg t. részvényeseinket, hogy a még be nem folyt új alaptőke befizetésére (6% kamat felszámítása mellett) f. é. ápril 1-ig halasztást adtunk.

B.-Ujváros, 1901. január hó 13.

Az igazgatóság.

Vasáru készletemet

mélyen leszállított árban bocsátom forgalomba, a mennyiben **vasüzletemet** a Kereskedelmi és Iparkamara palotájába (Frohner-szálloda mellé) fogom áthelyezni.

Teljes tisztelettel

NÁNÁSSY LAJOS,

vaskereskedő.